

ABDURAHMON JOMIYNING "BAHORISTON" ASARIDA TA'LIMIY-AXLOQIY G'OYALAR VA BADIY-KOMPOZITSION TIZIM**Norqulova Bahora***Sharq universiteti**Filologiya(o'zbek tili) fakulteti 1-bosqich talabasi***MAQOLA
MALUMOTI****ANNOTATSIYA:****MAQOLA TARIXI:***Received: 09.06.2026**Revised: 10.06.2026**Accepted: 11.06.2026***KALIT SO'ZLAR:***Abdurahmon Jomiy,
Bahoriston, didaktik
adabiyot, Guliston,
tasavvuf, axloq,
kompozitsiya, rivoyat,
tazkira*

Tadqiqotning bosh maqsadi asarning yaratilish sabablari, badiiy qurilishi, ta'limiy-axloqiy mazmuni va adabiy tarixdagi o'rnini aniqlashdan iborat. Manbalar tahlili shuni ko'rsatadiki, "Bahoriston" Sa'diyning "Guliston" an'anasiga tayangan holda yozilgan bo'lsa-da, undagi mavzu tanlovi, hikoyatlarning joylanishi, she'riy misralar bilan xulosa chiqarish usuli hamda shoirlar haqidagi mulohazalar asarni mustaqil ilmiy-estetik hodisaga aylantiradi [1][2]. Tadqiqot jarayonida tarixiy-qiyosiy, matnshunoslik, strukturaviy va kontent-tahlil metodlari qo'llanildi. Natijalar asarda adolat, saxovat, do'stlik, ishq, ma'rifat, tasavvufiy poklanish va nutq odobi kabi qadriyatlar markaziy o'rin tutishini ko'rsatdi. Shuningdek, nasr va nazm sintezi didaktik g'oyaning ta'sir kuchini oshirishi, yettinchi ravzaning esa "Bahoriston"ni adabiy-tarixiy manba sifatida qimmatligini mustahkamlashi aniqlandi. Tadqiqot xulosasiga ko'ra, "Bahoriston" bugungi filologik va ma'naviy-ma'rifiy ta'lim jarayonlari uchun ham dolzarb bo'lib qolmoqda.

Abdurahmon Jomiy Sharq mumtoz adabiyoti tarixida yirik mutafakkir, shoir va olim sifatida alohida o'rin tutadi. U XV asr Hirot adabiy muhitining eng faol va nufuzli vakillaridan biri bo'lib, nafaqat badiiy ijodi, balki tasavvuf, tilshunoslik, musiqashunoslik va axloqiy-ta'limiy qarashlari bilan ham keng shuhrat qozongan. Jomiy yashagan davr Temuriylar madaniyatining yuksalish bosqichiga to'g'ri keladi. Shu bois uning asarlarida ilm, davlat, din, adabiyot va inson tarbiyasi o'rtasidagi uzviy bog'liqlik juda tabiiy va uyg'un tarzda namoyon bo'ladi. "Bahoriston" ana shu ko'p qirrali meros ichida nasr va nazm uyg'unligida yaratilgan, didaktik ruhdagi muhim asarlardan biridir.

"Bahoriston" 892/1487 yilda yozilgan bo'lib, manbalarda u Jomiyning o'g'li Ziyouddin Yusuf tarbiyasi bilan bog'liq holda yaratilgani qayd etiladi [2]. Shu jihat asarning ichki vazifasini yaqqol ko'rsatadi: u oddiy badiiy to'plam emas, balki yosh avlodni komil inson etib tarbiyalashga qaratilgan ma'naviy-ma'rifiy qo'llanmadir. Encyclopaedia Iranica ma'lumotiga ko'ra, asar Husayn Boyqaroga bag'ishlangan va janr jihatidan Sa'diyning "Guliston" asariga taqlidan yozilgan bo'lsa-da, mazmun, boblar taqsimoti va ifoda usuli jihatidan undan anchagina farq qiladi [1]. Bu farqni o'rganish, avvalo, Jomiy ijodkorlik tabiatini, ikkinchidan esa didaktik adabiyotning kechki taraqqiyot bosqichini chuqurroq anglashga yordam beradi.

Asarning dolzarbligi shundaki, unda ko'tarilgan axloqiy va ijtimoiy masalalar bugungi jamiyat uchun ham begona emas. Adolatli boshqaruv, do'stlikning pokligi, saxovatning mazmuni, hazilning me'yori, muhabbatning ma'naviy talqini, ilm ahliga hurmat, qalb pokligi, so'z odobi kabi masalalar barcha davrlarda inson kamoloti bilan bog'liq asosiy mezonlar bo'lib kelgan. Jomiy ana shu masalalarni quruq nasihat tarzida emas, balki hikoya, hikmat, tamsil, latifa va she'riy umumlashtirish orqali jonli va ta'sirchan shaklda taqdim etadi. Demak, "Bahoriston"ni o'rganish faqat tarixiy qiziqish emas, balki amaliy ma'naviy ehtiyoj hamdir.

Bugungi adabiyotshunoslikda "Bahoriston" asari ko'pincha ikki asosiy yo'nalishda tadqiq etiladi: birinchisi, uning "Guliston" bilan aloqasi va janriy tabiatini aniqlash; ikkinchisi, asardagi didaktik, tasavvufiy va estetik qarashlarni sharhlash. Ayrim tadqiqotchilar uni kechki

klassik uslubning namunasi sifatida baholasa, boshqalar undagi rivoyatlarning manbaviy qatlamiga, hikoyat qurilishiga va kompozitsion mexanizmiga ko'proq e'tibor qaratadi [3][4]. Ushbu maqolada esa mazkur yo'nalishlar birlashtirilib, "Bahoriston" IMRAD formati asosida yaxlit bir ilmiy kuzatuv obyekti sifatida talqin qilinadi.

Mavzuning ilmiy ahamiyati yana shundaki, "Bahoriston" Sharq mumtoz nasrining rivojlanish bosqichlarini tushinishda ham muhim ko'rsatkich vazifasini bajaradi. Chunki unda axloqiy hikmat, tazkiraviy element, tasavvufiy ishora va badiiy nasrning ritmik qurilishi bir matnda uyg'unlashadi. Bunday murakkab sintez Jomiyning adabiy tajribasi qanchalik keng bo'lganini ko'rsatadi. Shuning uchun asarni alohida hikoyatlar yig'indisi sifatida emas, balki janrlararo tajribaning mahsuli sifatida o'rganish ham ilmiy jihatdan muhimdir.

Maqolaning maqsadi "Bahoriston" asarining ta'limiy-axloqiy mohiyati, badiiy-kompozitsion tizimi va adabiy-tarixiy ahamiyatini tahlil qilishdan iborat. Shu maqsaddan kelib chiqib, quyidagi vazifalar belgilandi: asarning yaratilish omillarini aniqlash; boblar tuzilishini tavsiflash; nasr va nazm sintezining didaktik vazifasini ochish; yettinchi ravzaning adabiy manbashunoslikdagi o'rnini ko'rsatish; rivoyatlarning qayta ishlanish usullarini tahlil qilish; asarning zamonaviy ma'naviy-ta'limiy ahamiyatini baholash. Ana shu vazifalar maqolaning keyingi bo'limlarida izchil yoritiladi.

Metodologiya

Tadqiqotda, avvalo, tarixiy-qiyosiy metod qo'llanildi. Bu metod orqali "Bahoriston"ning yaratilgan davri, Jomiy ijodidagi o'rni va Sa'diyning "Guliston" asari bilan aloqasi ko'rib chiqildi. Qiyoslash natijasida har ikkala asarning umumiy jihatlari, xususan, boblar soni, axloqiy-didaktik yo'nalishi va nasr-nazm almashib kelishi kabi belgilar qayd etildi. Shu bilan birga, "Bahoriston"dagi mavzular doirasi, hikoyatlarning tanlanishi va muallif pozitsiyasining kuchliroq sezilishi uning mustaqil badiiy yuzini belgilashi ilmiy mezonlar asosida baholandi.

Ikkinchi metod sifatida matnshunoslik yondashuvi tanlandi. Bu yondashuv asardagi ravzalar, hikoyatlar, she'riy parchalar va muqaddima-xotima qismlarining ichki tuzilishini

tahlil qilishga xizmat qildi. Matnning mantiqiy qurilishi, hikoya berilishi ketma-ketligi, rivoyatdan keyingi she'riy umumlashtirish, obrazlar talqini va axloqiy xulosaning ifoda shakli kuzatildi. Bu usul yordamida Jomiy asarda qaysi o'rinda rivoyatni asosiy tayanch, qaysi o'rinda esa she'riy hukmni bosh vosita sifatida ishlatganini ko'rsatish mumkin bo'ldi.

Uchinchi yondashuv strukturaviy tahlil bo'ldi. Bu metod ayniqsa rivoyatlarning ichki mexanizmini anglashda muhim rol o'ynadi. Tadqiqotchilar qayd etganidek, "Bahoriston" hikoyatlarida fabula ko'pincha ixcham, ammo ma'no qatlami keng bo'ladi [3]. Shuning uchun ularni voqealar zanjiri, nutq pozitsiyasi, nuqtayi nazar, hikoya ohangi va yakuniy axloqiy hukm birliklari sifatida tahlil qilish maqsadga muvofiq bo'ldi. Strukturaviy yondashuv natijasida hikoyatlarning sodda ko'ringan shakli ortida kuchli badiiy nazorat va didaktik reja mavjudligi aniqlandi.

To'rtinchi metod sifatida kontent-tahlildan foydalanildi. Bu usul orqali asarda eng ko'p uchraydigan semantik markazlar - adolat, saxovat, ma'rifat, ishq, do'stlik, mutoyiba, tasavvuf, hikmat, so'z odobi va hayotiy ibrat - alohida guruhlariga ajratildi. Natijada asarning axloqiy konturi va ideya markazi tizimli tarzda namoyon bo'ldi. Bundan tashqari, zamonaviy ilmiy maqolalar va ensiklopedik ma'lumotlar ham manba sifatida jalb qilinib, ularning xulosalari asosiy matn bilan qiyoslandi [1][2][6].

Natijalar

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, "Bahoriston"ning birinchi va eng muhim belgisi uning qat'iy maqsadga yo'naltirilgan didaktik tabiatidir. Jomiy asarni yosh avlodga ma'naviy yo'l ko'rsatish niyatida yozgan bo'lsa-da, bu maqsadni biryoqlama targ'ibot emas, balki badiiy ishonarlilik orqali ro'yobga chiqargan. Asarning sakkiz ravzasi tasodifiy joylanmagan. Ular inson kamolotining turli bosqichlari va ko'rinishlarini qamrab oladi: tasavvufiy poklanish, donolik, boshqaruv odobi, saxovat, muhabbat, hazilning chegarasi, she'riyatning qadr-qimmatini va tamsiliy ibrat. Demak, asar axloqiy mavzular yig'indisi emas, balki butun bir tarbiya konsepsiyasidir.

Ikkinchi natija sifatida kompozitsion yaxlitlik alohida namoyon bo'ldi. Har bir ravzada kichik hajmli hikoyat yoki rivoyat keltiriladi, undan so'ng qisqa she'riy parcha bilan fikr jamlanadi. Bu usul o'quvchining diqqatini avval voqeaga, keyin esa voqeadan chiqadigan hukmga qaratadi. Natijada axloqiy xulosa quruq buyruq emas, hayotiy voqelikdan o'sib chiqqan tabiiy haqiqat sifatida qabul qilinadi. Jizzax davlat pedagogika universiteti materialida ham ayni jihat alohida qayd etilib, avval nasriy bayon, so'ng she'riy dalillash usuli butun asarda izchil saqlangani ta'kidlanadi [5].

Uchinchi muhim natija - "Bahoriston"dagi mavzu doirasining kengligi. Encyclopaedia Iranica ma'lumotida ravzalar quyidagicha tavsiflanadi: mutasavviflar so'zi va amali, donolar hikmati, adolat va davlat boshqaruvi, saxovat, muhabbat, hazil-mutoyiba, she'riyat hamda hayvonlar haqidagi masallar [1]. Bunday tuzilma Jomiy dunyoqarashining ko'p qatlamli ekanini ko'rsatadi. U insonni faqat bir ma'naviy mezon asosida emas, balki ruhiy, ijtimoiy, estetik va nutqiy kamolotning yaxlit tizimi asosida tarbiyalashni ko'zlagan. Shu ma'noda asar Sharqdagi komil inson konsepsiyasining ixcham badiiy modeli sifatida talqin qilinishi mumkin.

To'rtinchi natija sifatida asarning yettinchi ravzasi alohida ahamiyat kasb etishi aniqlandi. Mazkur ravza shoirlar zikri, she'rning mohiyati va badiiy did masalalariga bag'ishlangan. Bu bo'lim "Bahoriston"ni oddiy pandnoma doirasidan olib chiqib, adabiy-tarixiy manba darajasiga ko'taradi. Jomiy bu yerda nafaqat avvalgi shoirlarni eslaydi, balki ularning san'atdagi o'rni haqida baho ham beradi. Losenskiy Jomiy ijodining muhim xususiyatlaridan biri sifatida adabiy o'tmishni jamlash va tartibga solish istagini ko'rsatadi; aynan "Bahoriston"ning yettinchi bobida bu sifat yaqqol namoyon bo'ladi [2].

Beshinchi natija - nasr va nazmning o'zaro to'ldiruvchi vazifasi. Jomiy rivoyat yordamida hayotiy holatni ko'rsatadi, she'r orqali esa o'sha holatning ma'naviy markazini ochadi. Bunda nazm voqeaning izohi emas, balki uning ma'no cho'qqisi vazifasini bajaradi. Bu usul o'quvchining nafaqat aqliga, balki didi va hissiyotiga ham ta'sir qiladi. Shuning uchun asar

ko'p asrlar davomida darslik va tarbiyaviy manba sifatida qo'llanib kelgan [1]. Bu natija didaktik asarning samaradorligi faqat g'oya kuchida emas, balki uning badiiy tashkilida ham ekanini isbotlaydi.

Oltinchi natija ravzalarning ichki ketma-ketligi muallifning tarbiya haqidagi qarashlarini bosqichma-bosqich ifodalashini ko'rsatadi. Asar avval ruhiy poklanish va donolik mavzulari bilan boshlanib, keyin ijtimoiy adolat, saxovat va muhabbat masalalariga o'tadi, undan so'ng mutoyiba va she'riyat orqali inson tabiatining nozik qirralari yoritiladi. Yakunda tamsiliy hikoyatlar berilishi esa ibratni umumlashtirishga xizmat qiladi. Bu mantiqiy siljish Jomiy uchun komillik ichki tartibdan tashqi muomalagacha bo'lgan uzluksiz jarayon ekanini anglatadi.

Yettinchi natija nutq odobi va hikmatning asarda alohida qadriyat sifatida talqin etilishidir. "Bahoriston"dagi ko'plab hikoyatlar kishining bilimli bo'lishi bilan birga, so'zni o'rnida ayta bilishi, sukut va nutq muvozanatini saqlashi zarurligini uqtiradi. Bu jihat Sharq axloqiy tafakkuridagi "adab" tushunchasi bilan bevosita bog'liq. Jomiy tilni shunchaki aloqa vositasi emas, balki ma'naviy kamolot ko'rsatkichi sifatida ko'radi. Natijada asar ta'limiy jihatdan nafaqat fikrlash, balki muomala madaniyatini ham shakllantiruvchi matn sifatida namoyon bo'ladi.

Sakkizinchi natija rivoyatlarning manbaviy qatlamiga taalluqlidir. Ayrim ilmiy tadqiqotlarda birinchi ravzadagi ko'plab hikoyatlar oldingi arabiy va forsiy manbalardan, ayniqsa "Nafahot ul-uns" bilan bog'liq holda qayta ishlangani ko'rsatilgan [4]. Bu holat Jomiy ijodkorligining ikki muhim tomonini ochadi: birinchidan, u ulkan adabiy-madaniy xotiraga suyangan; ikkinchidan, u manbani takrorlamagan, balki uni yangi estetik va didaktik vazifaga bo'ysundirgan. Demak, "Bahoriston"ning qimmatini faqat original syujetlarda emas, balki mavjud ma'naviy tajribani saralab, qayta badiiylashtirish mahoratida ham namoyon bo'ladi.

Muhokama

Olingan natijalar asosida aytish mumkinki, "Bahoriston"ni faqat "Guliston"ga taqlid sifatida talqin qilish yetarli emas. Haqiqatan, Jomiy Sa'diy an'anasini ongli ravishda davom ettirgan: boblar soni, didaktik ruh, nasr va nazmning navbatma-navbat kelishi buni tasdiqlaydi. Biroq taqlid bu yerda oddiy nusxa ko'chirish emas, balki ijodiy davom ettirish shaklida namoyon bo'ladi. Jomiy o'z davrining ruhiy va madaniy ehtiyojlariga mos mazmun tanlaydi, mavzularni qayta tartiblaydi va hikmatni ko'proq tasavvufiy-ma'rifiy ma'noda sharhlaydi. Shu sababli asar klassik namunaga tayanib turib, yangi bosqichdagi didaktik matnga aylanadi.

Muhokama jarayonida yana bir masala - muallif pozitsiyasining kuchliligi e'tiborni tortadi. "Guliston"dagi hikmat ko'pincha hayotiy kuzatuvdan kelib chiqsa, "Bahoriston"da Jomiy o'zining ruhiy, ilmiy va estetik qarashlarini ancha ochiqroq namoyon etadi. Bu ayniqsa tasavvuf ahli, donolar, shoirlar va ilm haqida so'z yuritilgan o'rinlarda yaqqol seziladi. Natijada asar shaxsiy dunyoqarash bilan umumiy axloqiy mezonlar kesishgan nuqtaga aylanadi. Bunday xususiyat "Bahoriston"ni faqat o'qitish uchun yozilgan qo'llanma emas, balki muallifning kechki davr falsafiy xulosasi sifatida ham ko'rishga imkon beradi.

Shuningdek, rivoyatlarning ixchamligi va mazmun zichligi masalasi ham muhim. Strukturaviy tadqiqotlar ayrim hikoyatlarda voqealar rivoji kuchli emasligini qayd etadi [3]. Biroq bu holatni badiiy kamchilik deb emas, janrning o'ziga xos vazifasi deb tushunish to'g'riroq bo'ladi. Chunki Jomiy uchun maqsad uzun syujet qurish emas, balki imkon qadar ixcham shaklda ibratli ma'no berishdir. Hikoyatning qisqaligi uning semantik og'irligini kamaytirmaydi; aksincha, fikrni siqilgan holda yetkazish orqali xotirada uzoqroq saqlanadi. Shu nuqtayi nazardan "Bahoriston" hikoyatlari Sharq hikmat adabiyotining yuqori namunasi sanaladi.

Asarning zamonaviy talqinidagi eng dolzarb jihat - undagi ma'naviy qadriyatlarining hozirgi ta'lim tizimi bilan uyg'unlashish imkoniyatidir. Adolat, rostgo'ylik, saxovat,

mulohazali nutq, ilmga hurmat, ma'naviy poklanish, do'stlikka sadoqat kabi tushunchalar bugungi yoshlar tarbiyasida ham markaziy mavzulardir. "Bahoriston"dagi rivoyatlar o'quv jarayoniga moslashtirilsa, talabalarda nafaqat adabiy bilim, balki axloqiy mushohada ko'nikmasi ham rivojlanadi. Ayniqsa filologiya, pedagogika, sharqshunoslik va ma'naviyat yo'nalishlari uchun asar juda samarali matn bo'lib xizmat qilishi mumkin [6].

Muhokama davomida "Bahoriston"ning o'quv qo'llanma sifatidagi qulayligi ham yaqqol seziladi. Asardagi hikoyatlar qisqa, mazmuni zich va axloqiy xulosasi aniq bo'lgani sababli ular seminar, mustaqil ish, matn tahlili yoki ma'naviyat mashg'ulotlarida qulay material bo'la oladi. Ayniqsa talabalarga ravza tizimini jadval, sinostika yoki muammoli savollar bilan tushuntirish usuli samarali natija beradi. Demak, asarni o'qitish metodikasi bilan bog'liq yondashuv ham uning zamonaviy dolzarbligini kuchaytiradi.

Bundan tashqari, "Bahoriston"ni o'qishda uslubiy nafislik masalasi ham unutmazlik kerak. Jomiy fikrni keskin hukm tarzida emas, ko'pincha yumshoq hikmat, istehzo, latifa yoki she'riy mulohaza orqali yetkazadi. Natijada didaktik ta'sir zo'rlovchi emas, ishontiruvchi tus oladi. Bu usul bugungi pedagogik yondashuvlar bilan hamohang bo'lib, o'quvchini tayyor xulosani qabul qilishga emas, balki o'zi mushohada yuritishga undaydi. Shu ma'noda "Bahoriston"ning metodik salohiyati uning badiiy uslubidan ajralmaydi.

Yana bir muhim jihat shuki, "Bahoriston" bizga Jomiy yashagan davr madaniy muhitini, o'sha davrdagi estetik didni va ma'naviy idealni tushunishga yordam beradi. Asarda davlat boshqaruvi, hukmdor mas'uliyati, olim mavqei, shoir qadr-qimmati, sufiy mavqei va jamiyatdagi axloqiy me'yorlar haqida berilgan xulosalar XV asr Hirot muhitining intellektual portretini tiklashga xizmat qiladi. Demak, "Bahoriston"ni faqat badiiy matn sifatida emas, balki tarixiy-madaniy hujjat sifatida ham o'qish zarur.

Xulosa

Tadqiqot natijalari "Bahoriston" Abdurahmon Jomiy merosida alohida o'rin tutuvchi, janr jihatidan an'anaga tayangan, mazmun jihatidan esa mustaqillikka ega bo'lgan didaktik-badiiy

asar ekanini ko'rsatdi. Asarning sakkiz ravzali qurilishi komil inson tarbiyasining turli qirralarini qamrab oladi. Nasr va nazmning uyg'unligi, hikoyat va she'riy xulosaning o'zaro bog'liqligi, shuningdek, rivoyatlarning ma'naviy markazga xizmat qilishi Jomiy badiiy tafakkurining yetukligini namoyon etadi.

Shu bilan birga, "Bahoriston"ning yettinchi ravzasi uning adabiy-tarixiy va tazkiraviy qimmatini oshiradi, birinchi ravzadagi manbaviy qatlam esa Jomiy ijodida qayta ishlash, saralash va ma'naviylashtirish mexanizmi kuchli bo'lganini ko'rsatadi. Demak, asar faqat o'tmish yodgorligi emas, balki bugungi ilmiy, pedagogik va ma'naviy muhit uchun ham amaliy ahamiyatga ega. Kelgusida "Bahoriston"ni o'zbek tilidagi tarjimalar, qiyosiy poetika, rivoyat manbalari va axloqiy konseptlar doirasida yanada chuqurroq o'rganish maqsadga muvofiq bo'ladi.

Xulosa tariqasida aytish mumkinki, "Bahoriston" Sharq adabiyotidagi hikmat va badiiyat uyg'unlashgan yuksak namunalar sirasiga kiradi. Uning ta'sirchanligi aynan ko'p qatlamli ma'no, ixcham rivoyat va kuchli axloqiy umumlashtirish birligidan kelib chiqadi. Shu sababli asarni o'qitishda ham, mustaqil ilmiy izlanishda ham u nazariy manba va amaliy tarbiya matni sifatida birdek qadrlanishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. G. Michael Wickens, "BAHARESTAN," Encyclopaedia Iranica, 15-dekabr 1988. Maqolada asarning 892/1487 yilda yozilgani, Husayn Boyqaroga bag'ishlangani va sakkiz ravzadan iborat ekani qayd etiladi.
2. Paul E. Losensky, "JAMI i. Life and Works," Encyclopaedia Iranica, 2008. Muallif Jomiy "Bahoriston"ni o'g'li Ziyouddin Yusuf ta'limi uchun yozganini ta'kidlaydi.

3. Davood Firouzan, Bahram Khooshnodi, Ahmad Reza Nazari, "The Study of Narrative Structure in the Tales of Jami's Baharestan based on Structuralist Poetics of Tzvetan Todorov," *Matn Shenasi-ye Adab-e Farsi*, 7(3), 2015, 101-120.

4. Wahid Sabzianpoor, Farzaneh Fatahian, "An Investigation on the Sources of the Anecdotes from the First Chapter of Jami's Baharestan," *Journal of Literary Criticism and Rhetoric*, 1(1), 2012.

5. "Jomiy: nega 'Bahoriston'?", Abdulla Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti rasmiy sayti. Unda asarda avval nasriy bayon, so'ng she'riy dalillash tizimi izchil saqlangani ko'rsatiladi.

6. Intizor Raximova, "Abdurahmon Jomiyning 'Bahoriston' asarida ilgari surilgan ta'limiy-axloqiy qarashlar," *Maktabgacha va maktab ta'limi jurnali*, 4(2), 2026.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Jomiy, Abdurahmon. *Bahoriston*. Fors tilidan tarjima va izohlar bilan. Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti, 1982.

2. Wickens, G. Michael. "Baharestan." *Encyclopaedia Iranica*. 1988. <https://www.iranicaonline.org/articles/baharestan-spring-garden/>

3. Losensky, Paul E. "Jami i. Life and Works." *Encyclopaedia Iranica*. 2008. <https://www.iranicaonline.org/articles/jami-i/>

4. Firouzan, Davood; Khooshnodi, Bahram; Nazari, Ahmad Reza. "The Study of Narrative Structure in the Tales of Jami's Baharestan based on Structuralist Poetics of Tzvetan Todorov." *Matn Shenasi-ye Adab-e Farsi*, 7(3), 2015, 101-120. <https://doaj.org/article/92d13db092174f5cb57e0bbb90437391>

5. Sabzianpoor, Wahid; Fatahian, Farzaneh. "An Investigation on the Sources of the Anecdotes from the First Chapter of Jami's Baharestan." *Journal of Literary Criticism and Rhetoric*, 1(1), 2012. <https://www.magiran.com/paper/1132880/an-investigation-on-the-sources-of-the-anecdotes-from-the-first-chapter-of-jami-s-baharestan?lang=en>

6. Raximova, Intizor. "Abdurahmon Jomiyning 'Bahoriston' asarida ilgari surilgan ta'limiy-axloqiy qarashlar." Maktabgacha va maktab ta'limi jurnali, 4(2), 2026. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18667558>
7. "Jomiy: nega 'Bahoriston'?" Abdulla Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti. <https://jdpu.uz/jomiy-nega-bahoriston/>
8. "Jami." Encyclopaedia Britannica. <https://www.britannica.com/biography/Jami>

